

Protestantse Gemeente
te Wageningen

Beleidsplan Algemene Kerkenraad

2023 – 2027

“Hopen en geloven in de toekomst”

Inhoudsopgave

1	Inleiding	3
1.1	Gedragen op adelaarsvleugels.....	3
1.2	Doel en opdracht.....	3
2	Protestantse Gemeente te Wageningen	4
2.1	Missie en visie	4
2.2	Lukas en Johannes: samen Protestantse Gemeente Wageningen	4
3	Terugblik op beleidsperiode AK 2018-2022	5
3.1	Doelstellingen, resultaten en knelpunten	5
3.2	Sterkten en zwakten	6
4	Beleidsvoornemens algemene kerkenraad	7
4.1	Gedragen door U, Onze God.....	7
4.2	Gesteund door elkaar	8
4.3	Geleerd te vliegen op eigen kracht.....	8
4.4	Geworpen in de ruimte van de stad.....	9
5	Financiële vertaling	9
5.1	Meerjarenbegroting 2024-2031	9
5.2	Investeringsbegroting.....	10
6	Planning, monitoring, evaluatie en verantwoording	11
6.1	Projectmatig werken.....	11
6.2	Evalueren en bijsturen.....	11
6.3	Verantwoording afdragen	11
	Bijlage 1: Taken algemene kerkenraad	12
	Bijlage 2: Relevante documenten bij dit beleidsplan	13
	Bijlage 3: Ledenaantallen per 28 juli 2023	14
	Bijlage 4: Meerjarenbegroting 2024-2031	15
	Bijlage 5: Het werken met (pastorale) wijkbudgetten en omgaan met wijkvermogens per 2022 in de Protestantse gemeente te Wageningen	16

1 Inleiding

1.1 Gedragen op adelaarsvleugels

De Protestantse Gemeente te Wageningen is in januari 2007 ontstaan door een samengaan van de Hervormde Gemeente te Wageningen en de Gereformeerde Kerk te Wageningen. De Protestantse Gemeente Wageningen bestaat momenteel uit twee wijkgemeenten: Johannes en Lukas en daarnaast is er ook studentenpastoraat.

De samenhang tussen de wijkgemeenten, het studentenpastoraat en de Algemene kerkenraad zien wij terug in het beeld van de adelaar en haar jongen:

“Zoals een arend zijn nest opwekt, boven zijn jongen zweeft, zijn vleugels uitspreidt, ze pakt en ze draagt op zijn vlerken, zo heeft alleen de HEERE hem geleid.” (Deut. 32: 11,12).

Die mij droeg op adelaarsvleugels,
die mij hebt geworpen in de ruimte,
en als ik krijsend viel, mij ondervangen
met uw wieken en weer opgegooid,
totdat ik vliegen kon op eigen kracht.
(Huub Oosterhuis, ‘Die mij droeg’, Verzameld Liedboek 238)

Het beeld van de arend (of adelaar) geleid, gedragen en geworpen in de ruimte is een inspirerend beeld. Immers, de adelaar wordt vaak in de Bijbel als symbool voor barmhartigheid, kracht, moed en vrijheid gezien. Barmhartigheid houdt in omzien naar elkaar en naar anderen. Kracht en moed hebben we nodig om kerk te zijn in deze tijd en zeker ook naar de toekomst toe. Vrijheid om te vliegen en te vertrouwen zal ons geloof ons geven.

Geworpen zijn we in de ruimte, maar geleid en gedragen door onze God, kunnen de wijkgemeenten en het studentenpastoraat vliegen op eigen kracht. De algemene kerkenraad speelt echter nog een belangrijke rol en ondervangt de wijkgemeenten en het studentenpastoraat waar nodig. Het nest van de adelaars is stevig en wordt zorgvuldig onderhouden. Zo wil de algemene kerkenraad er zijn voor de wijkgemeenten en zo wil de Algemene kerkenraad weer een hoofdstuk toevoegen aan de gemeenschappelijke traditie van de Protestantse Gemeente in Wageningen.

1.2 Doel en opdracht

Met dit beleidsplan willen als algemene kerkenraad uiting geven aan onze wens om als Protestantse Gemeente Wageningen concrete stappen te zetten richting de toekomst. Als algemene kerkenraad ondersteunen wij vooral het primaire werk van de wijkgemeenten Johannes en Lukas, het studentenpastoraat, het college van diakenen en kerkrentmeesters en stimuleren we de samenhang tussen die geledingen. Dragende taken als beheer, financiën en externe communicatie zijn daar een onderdeel van. Wij hebben nauwelijks een eigen ‘activiteitenagenda’.

Tien beleidsvoornemens, uit te werken in jaarlijkse plannen, moeten ons helpen een gezamenlijke focus en lijn aan te brengen in onze ondersteuning en ons gezicht naar buiten als Protestantse Gemeente Wageningen.

Onze beleidsvoornemens zijn gebaseerd op onze missie en visie als gemeente, onze evaluatie van de afgelopen periode en ons inzicht in de huidige situatie en de kansen richting de toekomst. In het navolgende zullen we deze genoemde onderdelen één voor één bespreken.

2 Protestantse Gemeente te Wageningen

2.1 Missie en visie

De Protestantse Gemeente Wageningen maakt onderdeel uit van de Protestantse Kerk in Nederland. De **Protestantse Kerk in Nederland** is deel van de wereldwijde gemeenschap waarin mensen samen komen rond het evangelie van Jezus Christus en het goede nieuws van Gods liefde horen en delen. In de [kerkorde](#) en [visienota](#) verwoordt de PKN haar roeping, identiteit en toekomst. 'Genade is de grondtoon van de kerk' staat te lezen in de visienota van de Protestantse Kerk Nederland

De **Protestantse Gemeente Wageningen** wil hier vorm aan geven binnen onze stad Wageningen. De kerk is een gemeenschap waarin we vieren, de Bijbel lezen, naar elkaar omkijken, pastoraal en diaconaal werk verrichten, mensen vormen en toerusten, zending en solidariteit met de naaste ons present doen zijn. De kerk is niet alleen een kerk op zondag, maar op alle dagen van de week. De kerk is niet alleen gericht op de eigen gemeente, maar staat midden in de samenleving.

2.2 Lukas en Johannes: samen Protestantse Gemeente Wageningen

De Protestantse wijkgemeente Lukas en de Hervormde wijkgemeente Johannes vertegenwoordigen twee verschillende stromingen binnen de Protestantse Gemeente Wageningen. Wijkgemeente Johannes staat in de Gereformeerde traditie van de Nederlandse Hervormde Kerk en wijkgemeente Lukas staat voor een meer midden-orthodoxe stroming. Beide wijkgemeenten staan in dezelfde traditie van onze plaatselijke Protestantse Kerk en haar voorlopers (de Nederlandse Hervormde Kerk en de Gereformeerde Kerk Wageningen). En ook daaraan voorafgaand, zijn we al eeuwenlang en wereldwijd verbonden met God, met de beweging van de (eerste en latere) christenen, met elkaar en met de wereld.

De gemeenschappelijke bron waaruit wij putten is de liefde van God in Jezus Christus. Als navolgers van Christus zijn wij, in onze tijd, op weg naar het beloofde land, het Koninkrijk van vrede en gerechtigheid. In Jezus Christus weten we ons allen kinderen van één en dezelfde Vader en accepteren, respecteren en waarderen we elkaar.

We behoren tot dezelfde geloofsgemeenschap en gaan in respect met elkaar om en zijn nieuwsgierig naar elkaar. We gunnen elkaar de ruimte van een meerstromenland, in onderlinge verbondenheid. Binnen deze rijke traditie van omgaan met verscheidenheid en modaliteiten, moeten we ons zelf steeds de vraag stellen: 'Weegt mijn waarheid zwaarder dan onze gezamenlijke vrede'? En hoe verschillend we ook mogen zijn, we staan met één gezicht naar buiten toe in de samenleving. We willen niet los staan van elkaar.

Samen staan we sterk. We zijn ons er erg bewust van dat als het goed gaat met de ene wijkgemeente, dan gaat het goed met de Protestantse Gemeente Wageningen en dus ook met de andere wijkgemeente. Gaat het niet goed met een van de wijkgemeenten, dan gaat het niet goed met de Protestantse Gemeente Wageningen en dus ook niet met de andere wijkgemeente (1 Kor.12:26).

Het studentenpastoraat, als onderdeel van de Protestantse Gemeente Wageningen en ondersteund middels twee deeltijdstudentenpastores, is niet meer direct pastoraal, liturgisch, diaconaal georganiseerd binnen de twee wijkgemeenten. Nieuw ingekomen studenten worden niet bezocht door de wijkgemeenten.

Het studentenpastoraat is ingebed in het [Spectrum](#) (Student Platform en Chaplaincy). Spectrum is een multireligieus platform dat waar mogelijk helpt en richting geeft bij de zoektocht van studenten naar een zinvol en religieus bestaan. De studentenpastores richten zich op de geestelijke verzorging van studenten, het organiseren van vieringen, kringen,

gespreksgroepen en activiteiten, als meditatie en reizen, met name gericht op de protestants christelijke spiritualiteit en de persoonlijke ervaring van de bevrijding door Jezus Christus. De studentenpastores zoeken bovendien de samenwerking met de (christelijke) studentenverenigingen en de plaatselijke wijkgemeenten.

De Protestantse Gemeente Wageningen had op 28-7-2023 in totaal 2.503 leden (belijdende - en doopleden). Verdeeld over de verschillende wijkgemeenten betreft dat het volgende beeld en de volgende aantallen:

28-jul-23	Johannes	Lukas	PgtW
Belijdende leden	355	703	1.058
Doopleden	523	922	1.445
Overig	70	104	174
Totaal	948	1.729	2.677
verdeling	35%	65%	100%

De prognose voor de ontwikkeling van het ledenbestand in de komende jaren vertoont bij ongewijzigd beleid, een krimpbeeld, dat de landelijke trend (-4%/jaar) volgt. Zie ook de prognose aantal leden in de komende jaren in bijlage 3. Met het onderhavige beleidsplan werken we aan het positief beïnvloeden van deze trend.

3 Terugblik op beleidsperiode AK 2018-2022

3.1 Doelstellingen, resultaten en knelpunten

Afgelopen periode was een turbulente periode, met een tweetal jaren die gekenmerkt werd door een wereldwijde pandemie, die zeker ook impact heeft gehad op het kerkelijk leven in Wageningen. Daarnaast zijn in de afgelopen periode twee (van de drie) predikanten vertrokken uit Wageningen. Toch mogen we met dankbaarheid terugkijken op een aantal onderwerpen en daarnaast ook kritisch naar zaken die niet gelukt zijn of beter moeten.

Samenwerking vindt plaats op gebied van diaconie, kerkrentmeesterschap en in de afgelopen periode ook op gebied van vorming & toerusting. Het is fijn om te zien dat er vormings- en toerustingsavonden zijn, waar organisatie en deelnemers van beide wijkgemeenten op betrokken zijn. Dit kan nog verder worden uitgebouwd.

Qua onderlinge ontmoeting mogen we blij en dankbaar zijn voor de gezamenlijke zendingsdiensten. Ook de kerstnachtdiensten worden in gezamenlijkheid georganiseerd en ieder jaar goed bezocht.

In het jeugdwerk wordt soms samen opgetrokken, als voorbeelden in afgelopen periode denken we aan acties voor de Voedselbank, samen Sirkelslag doen en voetballen met vluchtelingen. Onderlinge ontmoeting tussen beide kerkenraden heeft slechts een keer plaatsgevonden en dat is te weinig om elkaar echt te leren kennen.

De Protestantse Gemeente Wageningen wil een veilige kerk zijn en daarom zijn een aantal jaren geleden twee vertrouwenspersonen aangesteld. Zij zijn individueel aanspreekbaar en proberen bovendien aandacht te vragen voor de thema's van een 'veilige kerk', als geweld, misbruik of onveilige machtssituaties, thuis of in de kerk.

Ook aangesteld, maar tot twee keer toe weer (om verschillende redenen) vertrokken, is een nieuwe studentenpastor. Hoewel we een projectplan opstelden (en een subsidie kregen) en

intensivering van de samenwerking voor ogen hadden, hebben we te weinig geïnvesteerd in de samenwerking en hebben we het complexe studentenpastoraat te weinig ondersteund.

De website is een paar jaar terug technisch up to date gebracht en is recent in een nieuw jasje gestoken ([Protestantse Gemeente Wageningen](#)). Belangrijk blijft om de inhoud (content) up to date te houden. Daarnaast zal er gekeken moeten worden of we de primaire doelgroep (buitenstaanders) van de website voldoende hiermee bedienen of dat we nog een slag moeten maken met de website.

Daarnaast is er gekozen voor een andere verdeling van het eigenaarschap van het Dienstgebouw aan de Markt naast de Grote Kerk, 'Markt 17'. Het deel van de kerkrentmeesters is in het voorjaar van 2023 volledig overgedragen aan het college van diakenen. Markt 17 kan hiermee een volledig diaconaal centrum worden met het college van diakenen als eindverantwoordelijke voor beleid/visie, exploitatie en onderhoud. Tevens zal dit bijdragen aan het meer zichtbaar (present) zijn van de Protestantse Gemeente Wageningen in de stad Wageningen.

Op financieel gebied is er veel tijd gestoken om te komen tot een nieuw financieel fundament, ingegaan 2022: "Budgetten per wijkgemeente". Dit geeft duidelijkheid en transparantie en doet een beroep op een ieders verantwoordelijkheid. Als gevolg hiervan zien we de afgelopen jaren een stijgende lijn in de bijdragen vanuit 'levend geld'. Dit is ook mede te danken aan de actieve campagnes van de commissie geldwerving van het college van kerkrentmeesters.

De vraag hoe we met het gezamenlijke vermogen mogen omgaan is niet exact beantwoord, maar een gemeenteadviseur heeft in 2023 na gesprekken met de algemene kerkenraad en de moderamina van de beide wijkgemeenten in zijn advies geschreven: *'Het is een groot goed dat PG Wageningen momenteel gezegend is met de rust van heldere financiële afspraken tussen de wijken onderling en centraal..... De leidende vraag zou zo kunnen worden, richting de toekomst, dat niet zozeer het mogelijke en wenselijke, maar het 'nodige' de toon aangeeft. Wat hebben we als PG Wageningen als geheel en de beide wijkgemeenten in het bijzonder nodig voor de taken die we voor ons zien de komende jaren?'*

Tot slot is, volgens plan, een van de kerkgebouwen (Vredehorst) verkocht. De uitdrukkelijke wens van de algemene kerkenraad was om dit gebouw aan een ander kerkgenootschap te verkopen en niet aan de hoogste bidder. Wij zijn dan ook blij dat dit gelukt is. Inmiddels maakt de gemeente *Amazing Grace Parish* met veel vreugde gebruik van de Vredehorst.

De Grote Kerk aan de Markt, ondertussen volledig in eigendom Stichting Oude Gelderse Kerken en in beheer van de Stichting Grote Kerk Wageningen, wordt intensief gebruikt. Door de week door de Stichting Grote Kerk Wageningen, op zondag door de Protestantse Gemeente Wageningen, inclusief een initiatief van Open Kerk op zondagmiddag. De exploitatie was in 2022 zodanig dat de financiële garantie van de Protestantse Gemeente Wageningen niet ingeroepen hoefde te worden.

3.2 Sterkten en zwakten

In het voorjaar van 2021 heeft een tiental gemeenteleden (5 van beide wijkgemeenten) in een aantal sessies op papier gezet waar zij de 'sterke' en 'zwakke' punten van de Protestantse Gemeente Wageningen zagen en daarnaast waar zij 'kansen' en 'bedreigingen' zien. Samengevat in een tabel ziet dat er zo uit:

SWOT

Belangrijkste sterkten		Belangrijkste zwakten		Belangrijkste kansen		Belangrijkste bedreigingen	
1	Kerkblad	1	Weinig zichtbaar naar buiten	1	Studenten / wisselende bevolking in Wageningen	1	Vergrijzing?? (ook een kans)
2	Vaste groep betrokken vrijwilligers	2	Website onoverzichtelijk	2	Online mogelijkheden / moderne media	2	Concurrentie' in de spirituele sector
3	We hebben een goed en breed aanbod in activiteiten en kringen etc.	3	(te) weinig samenhang tussen alle communicatie (kanalen)	3	Zoektocht naar zingeving	3	Desinteresse in traditionele kerk/geloven
4	2 eigen identiteiten (Johannes en Lukas)	4	Beperkte betrokkenheid tussen 2 wijken??	4		4	
5	Maatschappelijk betrokken (Diaconie, VBW)	5		5		5	

Voor een aantal onderwerpen die als 'zwak' werden aangemerkt, is in de afgelopen tijd al het nodige gedaan of in gang gezet. Denk onder andere aan de 'open kerk' die door een groep enthousiaste gemeenteleden wordt georganiseerd. Een ander voorbeeld is een verbetering van de online aanwezigheid met een vernieuwde website.

Prachtig om te zien dat we zoveel sterke punten hebben en er is ook nog genoeg om mee aan de slag te gaan!

De beleidsvoornemens in het volgende hoofdstuk zijn onder andere gebaseerd op de hier gepresenteerde SWOT-conclusies en de eerder genoemde resultaten en knelpunten.

4 Beleidsvoornemens algemene kerkenraad

In lijn met het eerder geformuleerde doel en de bijbehorende opdracht en onze missie zien wij voor de komende periode van 2023 – 2027 vier lijnen voor het werk van de algemene kerkenraad naar het beeld van de arend (zie hoofdstuk 1 en 2):

- **Gedragen door U, Onze God**
- **Gesteund door elkaar**
- **Geleerd te vliegen op eigen kracht**
- **Geworpen in de ruimte van de stad**

4.1 Gedragen door U, Onze God

We gunnen elkaar de ruimte binnen de Protestantse Gemeente Wageningen in onze eigenheid, onze gezamenlijke geschiedenis en voelen verbondenheid in relatie tot de bron en het perspectief van Gods Koninkrijk van gerechtigheid en vrede.

In het veelkleurige Wageningen willen we een gastvrije, dienstvaardige en uitnodigende kerkelijke gemeenschap zijn.

Hoe opener wij ons opstellen, hoe beter we de ander begrijpen en daar een relatie mee aan kunnen gaan. Dat geldt zowel binnen als buiten de kerkelijke gemeenschap.

Ongetwijfeld is het tijdens interne en externe samenwerkingen soms lastig de eigen identiteit voldoende te herkennen en dan we zullen elkaar, anderen en onszelf de vraag stellen: 'weegt mijn waarheid zwaarder dan onze gedroomde vrede en gerechtigheid'?

Vieren doen we op verschillende momenten en manieren, met name via de wijkgemeente, waarbij beide wijkgemeenten inzetten op de viering als centrale punt van hun gemeente zijn (zie de beleidsplannen van de wijkgemeenten). Doel daarbij is onder andere de integratie van de generaties binnen de eigen eredienst, het vernieuwen van liturgische vormen en een verbinding tussen traditie en actualiteit realiseren.

Beleidsvoornemen:

1. We stimuleren het leren van elkaar over liturgische vormen en – vernieuwingen binnen de eredienst en het gemeentelieven.
2. We spreken elkaar aan, zeker als er verschillen zijn in de wijze van samenwerking en/of (toekomst)visie en zoeken dan naar het grotere doel achter onze samenwerking of visie.

4.2 Gesteund door elkaar

We doen veel samen en we hebben aandacht voor elkaar en voor anderen. Al ‘doende’ ontmoeten we elkaar en leren we elkaar kennen. Hoe jonger kinderen meedoen en een plek hebben, hoe meer ze zich betrokken mogen voelen en hun eigen weg weten te kiezen. In onze gemeente doen we het jeugd- en jongerenwerk met de hele gemeente.

Beide wijkgemeenten werken met een hybride model van pastoraat via kringen en individueel pastoraat. Het pastoraat van kringen en het omzien naar elkaar vergt nog verdere uitbouw, organisatie en cultuurverandering.

Samenwerking en integratie met het studentenpastoraat en de studenten is essentieel, nu door allerlei oorzaken die samenwerking wat naar de achtergrond geraakt is.

Beleidsvoornemens:

3. We faciliteren het pastorale model van ‘kerk van kringen’ en leren van elkaar als wijkgemeenten hoe we dit kunnen organiseren, verbreden en verdiepen.
4. We werken een samenwerkingsmodel met het studentenpastoraat uit, waarbij de Protestantse Gemeente Wageningen betrokken is bij het studentenpastoraat en Spectrum en studenten zich welkom weten bij de Protestantse Gemeente Wageningen.

4.3 Geleerd te vliegen op eigen kracht

Een gemeenschap van gelovigen staat nooit stil. Inzichten verdiepen en verbreden zich, ook omdat de samenleving en wij veranderen. En dat vraagt eigentijdse en creatieve manieren van geloven en kerkzijn.

Op zowel professionele krachten als vrijwilligers zijn we zuinig. Denken vanuit de vrijwilliger helpt in het gericht kijken wat iedereen kan bijdragen aan de gemeente, wat iedereen nodig heeft en wat we misschien niet meer moeten of kunnen doen.

Beide wijkgemeenten starten deze periode met nieuwe predikanten (en/of kerkelijk werker) en hopen hiermee nieuw elan en groei te realiseren.

Een veranderende omgeving en een veranderende – kleinere- gemeente betekent ook serieuze (financiële) vragen naar de toekomst: hoe organiseren we onszelf, hoe financieren we onszelf en waar leggen we de prioriteit/focus? De rust en regelmaat van de heldere financiële regels die we afgelopen periode hebben uitgewerkt, zijn de basis zijn om verdere toekomstperspectieven en (financiële) zekerheid uit te werken.

Beleidsvoornemens:

5. We stimuleren trainingen en toerusting en proberen professionals en vrijwilligers elkaar aan te laten vullen op projectmatige én duurzame wijze.
6. Met de huidige financiële regels en afspraken (per 1/1/'22) als uitgangspunt bouwen we verder aan een organisatorisch – en financieel model richting de toekomst met inbegrip van het financiële vermogen en het reviseren van de plaatselijke regeling(en) waar nodig.

4.4 Geworpen in de ruimte van de stad

Als Protestantse Gemeente Wageningen zijn we present zijn in de samenleving, we bewegen ons tussen kerk en samenleving (en andersom). We willen tot bloei komen met en voor mensen in onze omgeving, voor de grotere wereld en voor onze aarde. Zo willen wij ook een missionaire en diaconale kerk zijn in ons kleine stadje Wageningen aan de Rijn.

Onze missionaire opdracht willen we komende periode uitwerken.

Op zondagen (en een aantal extra dagdelen) staat de Grote Kerk ter beschikking van de Protestantse Gemeente Wageningen en kunnen we er vrijuit over beschikken.

Diaconaal gezien steunen we elkaar als gemeenteleden, niet alleen op individueel niveau, maar ook via diaconale acties en samen met andere organisaties voor diaconale actie op lokaal/regionaal niveau en met landelijke organisaties op nationaal – en internationaal niveau. Nu het college van diakenen volledig eigenaar is van Markt 17 in het centrum van de stad, ligt een meer intensieve samenwerking en diaconale benutting van het pand voor de hand.

Beleidsvoornemens:

7. We gebruiken de Grote Kerk om met name op zondagen alle vormen van eredienst en 'kerk in de stad' te kunnen vieren.
8. We ondersteunen het college van diakenen bij de invulling van hun plannen voor Markt 17 als diaconaal centrum.
9. We formuleren onze missionaire opdracht, op basis van een uitwerking van de missionaire opdracht per wijkgemeente en vertalen dit financieel in een missionaire begroting (op centraal – en wijkniveau).
10. Als Protestantse Gemeente Wageningen zijn we goed zichtbaar in de stad Wageningen en ook online zijn we goed vind- en zichtbaar.

5 Financiële vertaling

5.1 Meerjarenbegroting 2024-2031

Zie bijlage 4.

Het werken met (pastorale) wijkbudgetten en omgaan met wijkvermogens, zoals besloten door de algemene kerkenraad per 2022 in de Protestantse gemeente te Wageningen zal de komende beleidsperiode gecontinueerd worden. Zie bijlage 5 voor een uitleg van deze systematiek.

De begroting over de middellange termijn (8 jaar) laat zien dat onze gemeente zich financieel niet gunstig ontwikkelt, ondanks een enigszins stijgende lijn qua 'levend geld'. Het college van kerkrentmeesters spreekt zelfs van 'financieel zwaar weer'. Bij ongewijzigd beleid zien we een jaarlijks oplopend verlies van meer dan € 100.000,-.

Dit als gevolg van enerzijds een afnemend ledenaantal (>-4%/jaar) met als gevolg minder inkomsten en anderzijds sterk oplopende uitgaven door inflatie en wensen op het vlak van pastoraat/gemeentebouw.

Tegelijkertijd hopen we met het huidige beleidsplan én met name met de tijdelijke invulling van een hele predikantsplaats voor wijkgemeente Johannes voor de komende 5 jaar, het tijdszins te keren. Daarmee doen we een forse investering en nemen we bewust een risico. We zullen hiermee substantieel interen op ons – vooralsnog nog aanzienlijke – vermogen. Dit interen kan de komende 8 jaar wel oplopen tot bijna 1,2 miljoen euro.

Het is moeilijk om een financiële inschatting te doen hoe onze financiële situatie eruit zal zien als het ons lukt de negatieve trend enigszins te stoppen. Vandaar dat de bijgevoegde begroting uitgaat van een conservatief scenario (ongewijzigd beleid).

In de komende beleidsperiode zullen diverse financiële scenario's uitgewerkt moeten worden. Dit is van belang om op tijd te bespreken hoe eventuele bakens verzet moeten worden en welke verantwoorde keuzen in relatie tot het afnemend aantal leden genomen moeten worden.

5.2 Investeringsbegroting

In het al eerder aangehaalde advies van deze gemeenteadviseur valt onder andere als uitwerking van de leidende vraag van 'dat niet zozeer het *mogelijke* en *wenselijke*, maar het *'nodige'* de toon aangeeft', het volgende te lezen: 'De rust en regelmaat van de heldere financiële regels dienen we zo lang mogelijk in stand te houden, maar zullen bij een bredere collectieve aanpak van de gehele gemeente ook aanleiding kunnen geven om het eigen vermogen aan te spreken. Een goed instrument daarbij zouden in tijd beperkte projecten met een looptijd niet langer dan maximaal 4 jaar (de reguliere beleidsperiode) kunnen zijn. Een goede hoofdregel daarbij is: *niet het geld bepaalt wat kan, maar het project bepaalt wat nodig is*'.

Tevens zullen we voor het uitwerken van de speerpunten van de algemene kerkenraad en de beleidsplannen van de wijkgemeenten een beroep doen op het Stimuleringsfonds. Daarnaast is er ter ondersteuning van het studentenpastoraat een fonds van de (Dienstenorganisatie van de) Protestantse Kerk Nederland, waar de Protestantse Gemeente Wageningen op dit moment al gebruik van maakt en dit in ieder geval tot 1 februari 2026 kan doen (verlening is waarschijnlijk mogelijk).

6 Planning, monitoring, evaluatie en verantwoording

6.1 Projectmatig werken

Om de beleidsvoornemens in de praktijk te brengen streven we naar jaarplanning met een projectmatige aanpak, waarbij projecten worden bepaald op basis van een duidelijke vraagstelling en beoogde resultaten. De algemene kerkenraad is verantwoordelijk om:

- een lid van de algemene kerkenraad als contactpersoon aan te stellen
- gemeenteleden te vinden die onderdeel willen zijn van een werkgroep
- afspraken te maken over verantwoordelijkheden, tijdspad, beoogde resultaten en terugkoppelingsmomenten
- budget vrij te maken voor de uitvoering van de werkzaamheden.

6.2 Evalueren en bijsturen

In eerste instantie zijn de contactpersonen voor de werkgroepen de aangewezen personen om mogelijke knelpunten op te pakken.

Werkgroepen worden tussentijds uitgenodigd om verslag uit te brengen aan de algemene kerkenraad, zodat de gehele algemene kerkenraad goed geïnformeerd is en de nodige besluiten kan nemen.

Eens per jaar wordt de voortgang van het beleidsplan geëvalueerd in de eerste algemene kerkenraadsvergadering van het nieuwe jaar. Nieuwe inzichten worden meegenomen in de jaarplanning.

6.3 Verantwoording afdragen

De algemene kerkenraad draagt verantwoording af aan de gehele Protestantse Gemeente Wageningen door jaarlijks een schriftelijk verslag te presenteren van activiteiten ten opzichte van de jaarplanning. Indien gewenst kan hierop een toelichting gegeven worden in de kerkenraden of op wijkavonden.

Bijlage 1: Taken algemene kerkenraad

Elke wijkgemeente heeft een wijkkerkenraad en daarnaast is er een algemene kerkenraad¹, een college van diakenen en een college van kerkrentmeesters. De algemene kerkenraad bestaat in ieder geval uit ten minste:

Per wijkgemeente:

- 1 ouderling
- 1 ouderling-kerkrentmeester
- 1 diaken

En adviseurs:

- voorzitter van het college van kerkrentmeesters
- voorzitter van het college van diakenen
- studentenpastor
- sleutelfiguur Kerknet

Daarnaast:

- 1 scriba
- 1 voorzitter
- 1 predikant

De reguliere taken van de algemene kerkenraad bestaan met name uit het ondersteunen van de verschillende geledingen binnen de Protestantse Gemeente Wageningen, de samenhang tussen de geledingen bewaren en het gezamenlijke gezicht en presentie naar buiten. Besluitvorming in relatie tot algemeen beheer, financiën, vermogensrechtelijke aangelegenheden en de rechtspositie van de predikanten en gesalarieerde medewerkers ligt bij de algemene kerkenraad. De algemene kerkenraad zal slechts die activiteiten verrichten die decentraal niet mogelijk of niet wenselijk zijn.

Taken van de Algemene kerkenraad:

- Ondersteunt de wijkgemeenten Johannes en Lukas en het Studentenpastoraat, zodat die bloeien!
- Stimuleert samenwerking tussen de twee wijkgemeenten en studentenpastoraat
- Draagt zorg voor richting/richtlijnen aan organisaties als: Diaconie, college van Kerkrentmeesters, ZWO-werkgroep, etc.
- Draagt zorg voor samenhang tussen de verschillende beleidsplannen (wijken, Diaconaal, college van kerkrentmeesters, Missionair, Studenten)
- Besluit over vermogensrechtelijke aangelegenheden;
- Besluit over datgene wat te maken heeft met de rechtspositie van de predikanten en gesalarieerde medewerkers.
- Evalueert jaarlijks het beleid en uitvoering van het college van diakenen, het college van kerkrentmeesters en het studentenpastoraat op basis van een jaarplanning
- Bewaakt continuïteit van de Protestantse Gemeente Wageningen en de organisaties werkzaam onder verantwoordelijkheid van algemene kerkenraad
- Actualiseert de lokale regeling indien nodig
- Stimuleert training en toerusting voor vrijwilligers die een taak hebben (bijv. in college van kerkrentmeesters, college van diakenen, algemene kerkenraad, etc.)
- Vertegenwoordigt de Protestantse Gemeente Wageningen naar buiten: denk aan de burgerlijke gemeente Wageningen (bijv. op een nieuwjaarsreceptie van de gemeente), Kerknet (contact met alle andere kerken), communicatie over Open Kerk en met studentenverenigingen.

Het moderamen van de algemene kerkenraad bereidt de vergaderingen voor met het oog op een goed verloop van de vergaderingen.

---

¹ Conform de kerkorde van onze Protestantse Kerk Nederland, zie o.a. Ord. 2-16-2 en 4 t/m 10 en 4-9-4

Bijlage 2: Relevante documenten bij dit beleidsplan

Er zijn verschillende documenten samengesteld die in samenhang met dit beleidsplan gelezen moeten worden. Waar nodig wordt in dit beleidsplan verwezen naar deze documenten. Het betreft hier:

- De Plaatselijke Regeling, vastgesteld op 08-11-2017.
- De meerjarenbegroting 2024-2031, vastgesteld op 09-10-2023 (college van kerkrentmeesters).
- Het beleidsplan van wijkgemeente Johannes 2022-2025
- Het beleidsplan van wijkgemeente Lukas 2022-2025
- Het beleidsplan van het college van diakenen 2021-2025

Bijlage 3: Ledenaantallen per 28 juli 2023

Leeftijd	Hervormde wijkgemeente J O H A N N E S					Protestantse wijkgemeente L U K A S					Leeftijd
	Geen doop/bel.	Dooplid	Belijdend lid	Totaal	%	%	Geen doop/bel.	Dooplid	Belijdend lid	Totaal	
0	1	7	0	8	1%	1%	1	14	0	15	0
5	2	13	0	15	2%	2%	3	32	0	35	5
10	0	22	0	22	2%	2%	7	26	0	33	10
15	1	33	0	34	4%	5%	8	78	0	86	15
20	2	51	7	60	6%	13%	0	217	1	218	20
25	1	38	13	52	5%	6%	0	89	7	96	25
30	0	24	9	33	3%	3%	0	50	9	59	30
35	0	15	11	26	3%	3%	1	29	24	54	35
40	0	18	12	30	3%	4%	2	42	20	64	40
45	2	18	26	46	5%	4%	6	38	23	67	45
50	2	35	23	60	6%	5%	6	51	35	92	50
55	10	47	24	81	9%	6%	11	43	42	96	55
60	10	50	29	89	9%	7%	9	49	65	123	60
65	7	32	26	65	7%	8%	14	54	75	143	65
70	10	37	44	91	10%	7%	9	38	69	116	70
75	13	38	53	104	11%	9%	12	31	112	155	75
80	7	34	39	80	8%	8%	8	21	108	137	80
85	1	8	29	38	4%	5%	4	11	74	89	85
90	1	2	8	11	1%	2%	3	7	26	36	90
95	0	1	2	3	0%	1%	0	2	13	15	95
totaal	70	523	355	948	100%	100%	104	922	703	1.729	totaal
2.677				35%						65%	2.677

Bijlage 4: Meerjarenbegroting 2024-2031

Meerjarenbegroting (MJB) 2024 t/m 2031 Protestantse Gemeente te Wageningen (PGtW)								
	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Opbrengsten en Baten								
Opbrengsten onroerende zaken	62.152	63.767	65.358	66.924	68.327	69.691	71.082	72.502
Opbrengsten rente, dividenden ETC.	101.750	101.750	101.750	101.750	101.750	101.750	101.750	101.750
Opbrengsten levend geld	441.330	428.089	415.243	402.783	390.695	378.971	367.599	356.569
Totaal baten A	605.232	593.606	582.351	571.457	560.772	550.412	540.431	530.821
Uitgaven en kosten								
Kosten gebouwen	143.868	147.604	151.289	154.915	158.163	161.319	164.540	167.825
kosten eigendommen en inventaris	5.495	5.637	5.775	5.911	6.033	6.150	6.272	6.395
Pastoraat	294.269	281.260	288.288	295.206	290.333	250.976	255.993	261.111
kerkdiensten en activiteiten	45.170	46.342	47.498	48.635	49.654	50.644	51.655	52.685
verplichte afdrachten	35.476	34.410	33.376	32.373	31.400	30.456	29.541	28.653
Salarissen	107.781	110.578	113.336	116.051	118.481	120.842	123.253	125.713
kosten beheer	31.934	32.760	33.575	34.376	35.093	35.789	36.499	37.225
rente en bankkosten	41.060	41.060	41.060	41.060	41.060	41.060	41.060	41.060
Totaal Uitgaven B	705.053	699.651	714.197	728.527	730.217	697.236	708.813	720.667
Inkomsten minus uitgaven A -B	-99.821	-106.045	-131.846	-157.070	-169.445	-146.824	-168.382	-189.846
Cumulatief tekort vanaf 2024	-99.821	-205.866	-337.712	-494.782	-664.227	-811.051	-979.433	-1.169.279
	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Pastorale bezetting PgtW	2,7	2,5	2,5	2,5	2,4	2	2	2
Johannes	1,1	1,1	1,1	1,1	1	0,6	0,6	0,6
Lukas	1,6	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4
Prognose ledenaantal -4% jaar MJB	2.372	2.277	2.186	2.099	2.015	1.934	1.857	1.782
2016 = 3.294 leden -> 138% van 2024		-4%	-4%	-4%	-4%	-4%	-4%	-4%
Leden = doop- en belijdende leden								

Dik Sipma 9 okt 2023
aangepast 8 november 2023

Bijlage 5: Het werken met (pastorale) wijkbudgetten en omgaan met wijkvermogens per 2022 in de Protestantse gemeente te Wageningen

WIJKBUDGETTEN:

Op **28 oktober 2020** heeft de AK besloten om vanaf 2022 te gaan werken met pastorale wijkbudgetten en wijkvermogens, waarbij tevens werd vastgesteld dat 2021 een overgangsjaar werd. Voordat de AK het definitieve besluit had genomen is de systematiek duidelijk uitgelegd én op gemeenteavonden van de wijkgemeente Johannes en Lukas besproken.

TRANSPARANTIE in kosten en opbrengsten:

In 2019 zijn alle kosten en opbrengsten geheel transparant per wijk in beeld gebracht en bij de jaarcijfers 2019 gepresenteerd. In 2020 is deze transparantie doorgezet en optimaal in de boekhouding (Twinfield) verwerkt en is ook bij de jaarcijfers 2020 een resultaat **per wijk** gepresenteerd.

Bij wijkbudgetten worden alle geormerkte **wijkopbrengsten** (VVB- en AKB-giften, legaten en collecten) en **wijkkosten** (predikanten, pastoraat, musici, wijkactiviteiten, etc.) voor 100% aan de **wijkgemeente** toegerekend.

De **centrale opbrengsten** (gebouwen, beleggingen, landerijen, bijdrage SF, etc.) en **centrale kosten** (gebouwen, verzekeringen, salarissen-administratief personeel, kosten, schoonmaak, afdrachten, etc.) worden verdeeld op basis van **ledenaantallen**. Voor 2022 is deze verhouding voor Johannes 36% en voor Lukas 64%. Bij toepassing van wijkbudgetten moeten de wijkgemeenten in beginsel dus hun “eigen broek” gaan ophouden.

WIJKVERMOGENS en resultaten

De vanaf 2022 gerealiseerde wijkopbrengsten/tekorten worden ten gunste/laste gebracht van de bij de samenvoeging in 2007 vastgestelde en bestaande “geormerkte” wijkvermogens. Als één van deze wijkvermogens opgesoupeerd is en de AK beslist dat het overige vrije (wijk)vermogen in de toekomst aangesproken kan worden voor pastoraat (indien de begroting hiervoor niet sluitend is), zal het college van kerkrentmeesters in een meerjarenraming aangeven voor hoeveel en hoelang dat kan. Bij door de algemene kerkenraad toegestane overschrijdingen van wijkbudgetten zullen tekorten aangevuld kunnen worden uit het beschikbare ‘vrije’ vermogen. Voor 2022 is dat 36/64. Dat wil zeggen als Johannes bijvoorbeeld € 36.000,- extra nodig heeft uit het “vrije” vermogen, krijgt Lukas € 64.000,- uit dit vermogen. Langdurig interen van het vermogen voor pastoraat wordt door het Classicaal College voor Behandeling van Beheerszaken (CCBB) niet toegestaan.

Deze verhouding 36/64 zal jaarlijks aangepast kunnen worden indien wijzigingen in ledenaantallen in de wijkgemeenten hier aanleiding toe geven. Als peildatum nemen we hiervoor 1 juli van het voorgaand boekjaar. Dit is de datum en ledenaantallen die ook door het Financieel Rapportage en Informatie Systeem (FRIS) wordt gehanteerd bij de begroting .

BEGROTING

Wat blijft is dat alle voorgenomen gemotiveerde wijkuitgaven (meer)jaarlijks altijd via een algemene kerkenraad goed te keuren wijkbegroting aangevraagd worden.

Geeft de nieuwe systematiek dan meer keuzevrijheid in de wijkgemeenten? Dit hangt zeer sterk af van de wijkresultaten/tekorten en de motivatie om na goedkeuring van de algemene kerkenraad om wijkvermogens in te zetten.